

คำถามที่ถามกันบ่อยๆ เกี่ยวกับ วัณโรค และคำตอบ

1. วัณโรคคืออะไร

วัณโรค คือ โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ทูบาคูลโลเซอ (ไมโคแบคทีเรีย ทูเบอร์-คูโลซิส) ชนิดที่พบบันมากที่สุดคือวัณโรคปอด (ประมาณ 70%) วัณโรคชนิดอื่น อาทิเช่น วัณโรคต่อมไทรอยด์หรือ วัณโรคกระดูก เป็นต้น เป็นวัณโรคชนิดที่ไม่ติดต่อ

2. การติดเชื้อวัณโรคคืออะไร

การติดเชื้อวัณโรคหมายถึงการที่บุคคลคนหนึ่งได้สัมผัสเชื้อแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดวัณโรคในช่วงชีวิตหนึ่ง และติดเชื้อ แต่ในขั้นนั้นบุคคลนั้นไม่ป่วยและไม่แพร่เชื้อ บุคคลที่ติดเชื้อส่วนใหญ่ (ประมาณ 90%) ไม่เคยป่วยเป็นวัณโรค

3. อะไรเป็นตัวนำทำให้เชื้อวัณโรคติดต่อได้

เชื้อแบคทีเรียวัณโรคจะถูกนำจากคนหนึ่ง ไปสู่อีกคนหนึ่งผ่านทางอากาศหายใจ ขณะนี้ผู้ป่วยไอ จะส่งเชื้อวัณโรคติดไปกับละอองฝอยของน้ำลายกระจายไปสู่อากาศรอบตัว เชื้อโรคจะแขวนลอยในอากาศเป็นเวลานานและคนอื่นอาจหายใจเข้าไปได้ อันตรายที่จะรับเชื้อโรค (ติดเชื้อ) ก็คือ เมื่อได้สัมผัสกับผู้ป่วยเป็นวัณโรคปอดในระยะติดต่อเท่านั้น (คำถามข้อที่ 6)

4. เมื่อไรถึงจะเรียกว่าป่วยเป็นวัณโรค

จะเรียกว่าป่วยเป็นวัณโรคปอดได้ก็ต่อเมื่อเชื้อแบคทีเรียได้แบ่งตัวเพิ่มจำนวนมากขึ้นในปอด ซึ่งอาจเกิดขึ้นหลังการติดเชื้อเป็นเดือนหรือปีก็ได้ กระแสเลือดอาจพาเชื้อวัณโรคแพร่กระจายไปสู่อวัยวะอื่นๆ ได้ (เช่น ต่อมน้ำเหลือง ศูนย์ ควบคุมระบบเส้นประสาท กระดูก เป็นต้น) วัณโรคประเภทนี้จะไม่แพร่เชื้อให้ผู้อื่น แต่กระนั้นก็ตาม เชื้อวัณโรคก็เป็นอันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเด็กเล็กและบุคคลที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ ปัจจุบันนี้ วัณโรคสามารถรักษาให้หายขาดได้ ถ้าผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง

5. ผู้ป่วยวัณโรคมีอาการทั่วไปได้อย่างไร

บ่อยครั้งที่เริ่มจากอาการไม่รุนแรง อาการของผู้ติดเชื้อวัณโรคเริ่มด้วยอาการไอ (บางครั้งมีเลือดปน) อ่อนเพลีย มีไข้เล็กน้อย มีเหงื่อออกตอนกลางคืน ซึ่งอาการต่อไป อาจจะมี คือ น้ำหนักลด เมื่ออาหาร และเจ็บหน้าอก

6. เมื่อไรจึงเรียกว่าเป็นวัณโรคปอดในระยะแพร่เชื้อ

จะเรียกว่าเป็นวัณโรคในปอดระยะแพร่เชื้อ ก็ต่อเมื่อเชื้อวัณโรคในปอดได้ลามไปถึงชั้น ที่ผู้ป่วยไอ (ทุกครั้งที่จาม) เอาเชื้อแบคทีเรียวัณโรคติดออกมาด้วย และเมื่อมาถึงขั้นนี้เท่านั้นที่ผู้ป่วยจะสามารถแพร่เชื้อแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดวัณโรคไปสู่ผู้อื่นได้ (คำถามข้อที่ 3)

7. ที่เป็นวัณโรคปอดระยะแพร่เชื้อ จะแพร่เชื้อติดคนอื่นได้นานเท่าไร

ผู้เป็นวัณโรคปอดระยะแพร่เชื้อจะถูกกักกันให้อยู่ในโรงพยาบาลหรือที่บ้าน หมายความว่าห้ามไม่ให้ออกไปนอกที่พักอาศัย และผู้ติดเชื้อจะต้องแยกตัวออกจากผู้อื่น จนกว่าจะพ้นจากช่วงที่จะแพร่เชื้อไปติดคนอื่นได้ เมื่อได้รับการรักษาอย่างเหมาะสม ความเสี่ยงของการติดเชื้อจะลดลงอย่างรวดเร็ว และหลังจากการรักษาหนึ่งถึงสองสัปดาห์ ความเสี่ยงของการติดเชื้อโดยทั่วไปจะเป็นศูนย์ อย่างไรก็ตาม ผู้ป่วยต้องได้รับการรักษาต่อไปอีกตั้งแต่อหุเดือนขึ้นไป ภายใต้การดูแลทางการแพทย์ จนกว่าจะหายสนิท

8. บุคคลกลุ่มไหนที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

ผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ คือ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยเป็นวัณโรคปอดมากเท่านั้น (อยู่ในห้องเดียวกันหลายๆ ชั่วโมง) (คำถามข้อที่ 6)

9. ฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรคแล้ว จะติดเชื้อได้หรือไม่

คุณสามารถติดเชื้อได้ เพราะว่าวัคซีนป้องกันวัณโรค (บีซีจี) ซึ่งแต่ก่อนมีการฉีดเป็นประจำนั้นเป็นการป้องกันในขอบเขตที่จำกัดมากเท่านั้น

10. ฉันได้ติดต่อใกล้ชิดกับผู้ที่เป็นวัณโรคปอด ฉันจะต้องทำอะไร

สำนักงานเฉพาะกิจเรื่องวัณโรคขององค์กร Lungenliga แห่งรัฐ ประจำรัฐที่คุณอาศัยอยู่ ยินดีที่จะให้ คำปรึกษาและแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับวัณโรคทุกเรื่องโดยไม่มีมูลค่า ใครที่เคยอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยเป็นวัณโรคปอด (คำถามข้อที่ 6) สามารถขออนุญาตกับทางสำนักงาน (ตามรายชื่อที่อยู่ระบุไว้ข้างท้าย) เพื่อขอรับข้อมูลและตรวจสุขภาพว่า ติดเชื้อหรือไม่ (คำถามข้อที่ 12)

11. ฉันได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยเป็นวัณโรคนอกปอด ฉันจะต้องทำอย่างไร

คุณไม่ต้องทำอะไรเลย เพราะว่าเป็นอันตรายต่อคุณแต่อย่างใด วัณโรคประเภทนี้ไม่แพร่เชื้อติดต่อ เพราะเชื้อแบคทีเรียของผู้ป่วยไม่กระจายไปในอากาศ

12. จะตรวจสอบการติดเชื้อได้อย่างไร

ตรวจสอบได้ โดยการทดสอบปฏิกิริยาที่ผิวหนังหรือตรวจเลือด (เรียกอีกอย่างว่า ทดสอบแกมมา อินเตอร์เฟอรอน)

คุณสามารถสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับตรวจสอบและวินิจฉัยผลได้ที่สำนักงานให้คำแนะนำเรื่องวัณโรคของ Lungenliga ในเขตที่คุณอาศัยอยู่

13. ทำไมจึงต้องตรวจเลือดบุคคลที่มีอายุมากกว่าสิบสองปี จนกว่าจะครบแปดสัปดาห์หลังจากใกล้ชิดกับผู้ป่วยวัณโรคปอดที่แพร่เชื้อได้ครั้งสุดท้ายด้วย

แบคทีเรียทูปาคูลูเซอจะแพร่อย่างช้าๆ และใช้เวลาหลายสัปดาห์กว่าจะแสดงอาการ ซึ่งก็หมายความว่า จะไม่สามารถประเมินว่าบุคคลดังกล่าวติดเชื้อหรือไม่จนกว่าแปดสัปดาห์ให้หลัง สำหรับเด็กอายุต่ำกว่าสิบสองปีจะเป็นกลุ่มที่จะเป็นอันตรายมาก หากได้รับเชื้อวัณโรค เนื่องจากเชื้อ วัณโรค จะแพร่กระจายในร่างกายได้เร็ว ด้วยเหตุนี้และเพื่อความปลอดภัยของเด็ก ควรพาเด็กไปตรวจสุขภาพทันทีหลังจากที่เด็กได้ ใกล้ชิดและสัมผัสกับผู้ติดเชื้อ และหลังจากนั้นอีกแปดสัปดาห์อาจจะต้องพา เด็กไปตรวจสุขภาพอีกครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลการตรวจสุขภาพในครั้งแรก

14. ผลการตรวจเลือดเป็นผลบวกหมายความว่าอย่างไรและจะเกิดอะไรขึ้น

ผลการตรวจเลือดเป็นผลบวกหมายความว่า ได้สัมผัสเชื้อวัณโรคแล้ว (คำถามข้อที่ 2) ผู้ให้คำแนะนำในเรื่องวัณโรคจะแจ้งให้ คุณและแจ้งให้แพทย์ของคุณทราบ พร้อมทั้งขอให้คุณต้องติดต่อแพทย์เพื่อนัดตรวจสุขภาพ (นายแพทย์และอื่นๆ) ดูว่าคุณไม่ป่วยเป็นวัณโรค หรือยืนยันว่าคุณป่วย

15. ฉีดวัคซีนวัณโรค ฉันจะเป็นอันตรายต่อผู้อื่นหรือไม่

ไม่เป็นอันตราย การติดเชื้อไม่ได้หมายความว่า คุณเป็นวัณโรคชนิดติดต่อ อีกทั้งยังไม่ทราบว่าจะติดเชื้อชนิดไหน (คำถาม ข้อที่ 2, 4 และ 6) การตรวจเลือดได้ผลบวกจึงไม่ได้หมายความว่า จะแพร่ติดต่อไปยังผู้อื่น

16. ฉีดวัคซีนวัณโรค จะมีความเสี่ยงมากแค่ไหนที่จะป่วยเป็นวัณโรคในภายหลัง

เชื้อแบคทีเรียจะถูกปิดกั้นไว้โดยภูมิคุ้มกันของร่างกายเรียกว่าเป็นระยะ “นอนหลับอยู่” 90% ของผู้ติดเชื้อไม่ป่วยเป็นวัณโรค แต่ 10% ของผู้ติดเชื้อจะป่วยเป็นวัณโรค ครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้ป่วยเป็นวัณโรคภายในเวลาสองปีหลังรับเชื้อ อีกครึ่งหนึ่งป่วยภายหลัง (คำถามข้อที่ 4) ความเสี่ยงต่อการเป็นโรค จะมีสูงมากขึ้นสำหรับคนที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ (เช่น ติดเชื้อ HIV กินยาคอร์ติ โซนติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน รับบำบัดการฉาย รังสี ผู้เป็นโรคเบาหวาน คนติดเหล้าและบุหรี่)

17. ฉันจะรักษาตัวเองได้ไหม ถ้าฉันป่วยเป็นวัณโรค

หลังจากการยืนยันว่าติดเชื้อ (คำถามข้อที่ 2) คุณก็จะได้รับการรักษาโดยกินยาปฏิชีวนะ ซึ่งอาจใช้เวลารักษาสัปดาห์ถึงเก้าเดือนขึ้นอยู่กับยาปฏิชีวนะที่ใช้ ขอแนะนำให้รับการรักษา เพราะจะทำให้ลดความเสี่ยงในการป่วยเป็นวัณโรคในภายหลังได้พอสมควร การขอรับการรักษาขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้ที่รับเชื้อมาร่วมกับแพทย์

18. ใครเป็นผู้จ่ายค่ารักษา

ในแต่ละรัฐมีระเบียบการในเรื่องการจ่ายค่ารักษาวัณโรคแตกต่างกัน สำนักงานเฉพาะกิจ วัณโรคลงเงินลีกา (Lungenliga) ในเขตที่คุณอาศัยจะให้คำแนะนำและข้อมูลได้

19. นอกจากศูนย์วัณโรคปอดลงเงินลีกา (Lungenliga) ในเขตต่าง ๆ แล้ว ยังมี สำนักงานอื่นในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ที่จะสามารถจะตอบคำถามเกี่ยวกับวัณโรคหรือไม่

ศูนย์วัณโรคปอดลงเงินลีกา (Lungenliga) ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นผู้รับผิดชอบ สำหรับกระทรวงสาธารณสุขในเรื่องสุขภาพแห่งชาติ สามารถอ่านข้อมูลเพิ่มเติมที่ www.tbinfo.ch

20. ตรวจสอบพื้นที่กันต่อไปอย่างไร

หากวินิจฉัยว่าป่วยเป็นวัณโรค แพทย์ผู้วินิจฉัยและแพทย์ห้องตรวจสอบเชื้อต้องแจ้งให้แก่แพทย์ท้องถิ่นที่ติดต่ออาศัยอยู่ทราบ แพทย์ท้องถิ่นต้องตัดสินใจว่าจะให้มีการลงพื้นที่ตรวจสอบหรือไม่ ในกรณีดังกล่าวนี้หมายถึงกรณีที่มีผู้ติดเชื้อในปอด หากเป็นเช่นนั้นศูนย์วัณโรคปอดลงเงินลีกาก็จะเป็นผู้ดำเนินการลงพื้นที่ที่จะต้องสอบถามผู้ที่ติดเชื้อว่ามีใครอยู่ใกล้ชิดกับเขาบ้าง บ้าง จัดทำรายชื่อผู้ที่ใกล้ชิดและตรวจร่างกายของผู้

ที่คิดว่าเสี่ยงต่อการติดเชื้อ (คำถามข้อที่ 8) โดยทั่วไปแล้วจะเป็นสมาชิกในครอบครัว ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วย เพื่อนที่ทำงานและเพื่อนที่ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน บุคคลเหล่านี้จะได้รับแจ้งและตรวจร่างกายเพื่อดูว่าพวกเขาติดเชื้อหรือไม่ (คำถามข้อที่ 12)

คุณรู้ใหม่ว่า ...

... วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่ต้องแจ้งให้กระทรวงสาธารณสุข (BAG) ทราบ

... ในช่วงหลายปีผ่านมามีผู้ป่วยเป็นวัณโรคในประเทศสวิตเซอร์แลนด์จำนวน 350 ถึง 550 คนต่อปี

... ผู้ป่วยเป็นวัณโรคในประเทศสวิตเซอร์แลนด์สามารถรักษาได้ ถ้าหากได้กินยารักษาที่ได้รับการแนะนำจากศูนย์วัณโรคฯ ของสวิตเซอร์แลนด์ และจากกระทรวงสาธารณสุข (BAG)

... ทุก ๆ ปีในทั่วโลกมีคนเสียชีวิตด้วยวัณโรค (โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา) ประมาณ 1,13 ล้านคน

เอกสารชี้แจงเป็นภาษาอื่นๆ:

Competence centre tuberculosis
Sägestrasse 79
3098 Köniz
Phone 031 378 20 50
tbinfo@lung.ch
www.tbinfo.ch